

RMI. O 13.

7

7

Inches

Centimetres

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

DICTA
 GRAECIAE SAPI-
 entum, interprete Erasmo
 Roterodamo.

ITEM

MIMI PVBLIANI.
 AZ G&R&G ORSZAG-
 beli bölczeknek ssep ieles mon-
 dafi, mellic az embert eletiben
 es erkölcziben valo maga
 viselilere intik es ta-
 nittiak.

KIKHEZ.

ADATTATANAK AZ PV.
 blianufnakis emleközetre mel-
 to mondafi.

DEBRECINI

Excudebat Ioannes Czaktornyai.

1591.

DICTA
GRAECIAE SAPI-
entum, interprete Erasmo
Roterodamo.

ITEM

MIMI PUBLIANI.
AZ GÖRÖG ÖRSZAG-
 beli bölczeknek szepties mon-
 dafi, mellic az embert eletiben
 es erkölcziben valo maga
 viselitere intik es ta-
 nittiak.

KIKHEZ.

ADATTATANAK AZ PV.
 blianufnakis emleközetre mel-
 to mondafi.

DEBRECINI

Excudebat Ioannes Czaktornyai.

2
Az gonoz embernek marhaia rut nierefeg
Quicquid promiseris facito.
Valamit igerz meg czielekedgied.
Infortunium tuum celatos ne voluptate afficias inimicos.
Az te ferenczetlenfegedet el titkolliad,
hogy ellenfegedet giõniõrűfegged ne
illeld.

Veritati adhareto. Az igaffaghoz ragazkodgial.

Age quæ iusta sunt.

Czielekedgied azt mellick igazak.

Violentiam oderis. Az erõsag titelt giulõllied.

Principibus cede. Feiedelmidnek engegi.

Voluptati tempera.

Az giõniõrűfegben mertekletes legy.

Autre iurando abstine. Az esküiftül tauoly leg.

Pietatem sectare. Az keresztieni illetet kőuefed.

Laudato honesta.

Dicziried az mellick tizteffegeffek.

A vitijs abstine. Az vitkektül tauoly legy.

Beneficium repende. Az totetemint vizza aggiad

Supplicibus misericors esto.

Az kőniõrgõknek irgalmas legy.

Liberos instrue. Fiadat tancziad.

Sapientum vere consuetudine.

Bõlczi embereknek niaiaffagual elli.

Litem odoris. Az haborufagot giulõllied.

Bonos in precio habeto.

Az iokat bõczületben tarcziad.

Au

3
Audi quæ ad te pertinent.

Meg hald mellick te read tartoznak.

Probrum fugio.

Az bídalmat (gialazator) el tauoztassad.

Responde in tempore. Ideinkoron felely.

Ea facito, quorum non possit panitere.

Azokat czielekedgied az mellicket meg
nem banhatz

Ne cui inuideas. Senkire ne iregikedgied.

Oculis moderare.

Szemeidet meg mertekellied (tartoztassad)

Quod iustum est imitare. Az mi igaz kőuefed.

Benemeritos honora.

Az kik veled iol tõrtek tiztellied. (cziad)

Spem fove. Remenfegedet taplalliad (meg tar-

Calumniam oderis. Az patuarkodas giulõllied.

Affabilis esto. Niaias legy.

Cum erraris muta consilium. Mikor teueligcz
tanacziodat meg valtoztassad.

Diutinam amicitiam custodi. Az regi baratsa-
got meg õrizd (meg tarcziad.)

Omnibus te ipsum prabe. Mindennekhes adgiad
magadat.

Concordiã sectare. Az bekseges illetet kőuefed.

Magistratus metue. Az feiedelmeket fellied.

Ne loquaris ad gratiam. Ne boly keduert.

Ne tempori credideris. Ne hidgi az idõnek.

Teipsum ne negligas. Magadat el ne hadgiad.

A 2

Seniorem

Seniorem reuerere. Venebbet meg bõcziúly.
 Fortem oppete pro parua. Hazadert halalt kiuaný
 Ne quauis de re duleas. Akarmi dolgon ne ban-
 kõdgiál.

Ex ingenio liberos crea. Szabad femelliekbõl te-
 remcz giermekiket.

Sperato tanquam mortalis. Remenly mint halandõ
 Parcito tanquam immortalis. Keduez (engegi)
 mint halhatatlan

Ne efferas gloria. Diczirettel ne viteffel fel,
 (az az ne hidd el magad.)

Arcanum cela. Az titok dolgot el titkolliad.
 Cede magnis. Az mi nagy engedgy annak.

Opportunitatem expectate. Aikolmatõllagot vari.
 Mortalia cogita. Halandokrul gondolgõdgiál.

Laegre cum utilitate. Hazzonnal adakozzai.
 Ne prior iniuriam facias. Bõbõfagot elfõb ne
 czelekedgiel.

Dolorem fuge. Az banatot el tauoztassad.
 Mortuum ne videto. Az holtat meg ne neuesfed.

Amicu uere. Baratiddal elly.
 Consule inculpate. Vitekneikõl adgi tanaczod.

Detecta amicos. Baradidot giõnõrkõttfed:

IN SDEM PERIANDRI EX AVSO-
 gio, carmine Phalecio, atque in his extrema sententia
 semper est gemina, & dislicho compre-
 henditur.

Nunquam

Nunquam discrepet uile à decoro. Soha ne külõm-
 bõzzen az hazon attulaz mi illendõ (az
 tizteffegtül.)

Plus est sollicitus, magis beatus. Az ki inkab bo-
 dogab, (az az marhasl) inkab bõrgalmatosb.

Mortem optare malum, timere peius. Az halalt ki-
 uanni gonoz, felni penig gonozb.

Facis ut libeas, quod est necesse. Az mi bükfeges
 (az az bükfegkeppen meg kell lenni) orõ-
 mest czelekedgiel.

Multis terribilis, caueto tolli: Sokaknak rettegefe
 leuen, eltauoztasd hogy meg ne õllienek

Si fortuna iurat, caueto multos. Ha az berencze se-
 gell (az az io berenczes vagy) sokakat el
 tauoztas:

Si fortuna tonat, caueto mergi. Ha az berencze dõ-
 rög (az az haborgasban vagon) el tauoz-
 tasd, hogy el ne merüly. Az az, berenczet-
 lensegben ketsegben ne essel.

BIANTIS, E GRÆCA COLLE-
 ctione.

In speculo te ipsum contemplare, & si formosus apparebis
 age qua deceant formam: Sin deformis, quod in facie
 minus est, id morum pensato pulchritudine.

Az tükõrben nizz meg magadat, es hogy
 ha sepnek tetzel, czelekedgiel az mei-
 liek az sepfegget illetik. Ha rutnak az mit

6
 hiba az ortzadban vagyon, azt erkölcsi-
 ódnek szeptseguel fordicz meg.

De numine ne malè loquarè, quid sit auem ausculta.

Az litemul gonozzul ne sòly, az mi penig
 leben arra figielmezzel,

*Audito multa loquere pauca, prius intellige, & deinde
 ad opus accede* Sokakat haly, keufet sòly,
 előbber erczmeg, es annakutanna meny az
 czielekódetre,

Ne ob diuicias laudaris virum indignum. Az kazdag-
 ságaert az meltaatlan embert ne diczierd.

Persuasione cape non vi Hitetessel fogi meg (az
 az haicz magadhöz mást) nem eróuel.

*Compara in adolescentia, quidem modestiam, in senectute
 verò sapientiam.* Iffiusagodban feled erköl-
 czót sbercz, vñ negedben penig bòlczie-
 seget.

EIVSDEM EX AVSONIO, CAR-
 mine Heroico.

Quæ nam summa boni? meus quæ sibi conscia recti.
 Miczioda az ionak sommaia? (az az leg fű
 io) az elme mely magához igaznak tudoia

Pernities homini quæ maximæ? solus homo alter.

Embernek miczoda leg nagjób veszedelme?
 egiedül csak mas ember.

Quis dives? qui nil cupiat? quis pauper auarus.

Kiczoda kazdag? az ki semmit nem kiuan-
 hat.

7
 hat. Kiczoda sègeny? Az ki sòsueny.

Quæ dos maronis pulcherrima? vita pudica.

Az azzoniallatoknak miczoda leg sèbb iegí
 ruhaiok? az tizta elet.

Quæ casta est? de qua mentiri fama veretur.

Mely az tizta (azzonialat?) Az ki felól az
 hir fel hazudni

Quod prudentis opus? cum possit, nolle nocere.

Miczoda czielekedeti az ebes embernek?
 Nem akarni artani mikor lehetis.

Quid stulti proprium? non posse & velle nocere:

Miczoda tulaidona az bolondnak? Nem le-
 hetni (az az ha nem lehetis) akarni artani

PYTAGORAE MITYLENÆ, ex Græco.

*Quæ factururus es, ea ne praxideris: Frustratus enim vi-
 deberis.* Az mellieket czielekedendó vagy
 azokat annak előtte meg ne mongiad:
 Mert meg czalattatuan meg neuettetel.

Depositum redde. Nalad le tót marhat megad-
 giad.

A familiaribus in minutis rebus lassus feras.

Baratidról kiczin dologban meg banatat-
 uan, el senuedgied.

Amico ne maledixeris. Baratodnak gonoz ne
 mongi.

Inimicum ne putes amicum. Ellensegedet ne vel-
 lied baratodnak.

Vxori dominare. Felesegeden vralkodjál.
Desidiosus ne esto. Henielő ne legy.
Qua feceris parentibus, eadem à liberis expecta.
 Az mellicket czielekedel fűleidnek, azo-
 kat variad fiaidtul.
Inter amicos ne fueris index.
 Baratid közt ne legy Biro.
Ne contende cum parentibus, etiamsi iusta dixeris.
 Ne vetelkedgiel fűleiddel, ha igazad mon-
 dandazis.
Ne geras imperium, priusquam parere dedideris.
 Ne visely vrasagot (az az ne paranczoly)
 minek előtte engedni tanulandaz.
In fortunatum ne irrueris.
 Az berenczetlent meg ne neuefd.
Ne lingua praecurrat mentem.
 Niciued elmidnek előtte ne irion.
Qua fieri non possunt, caue concupiscas.
 Az mellick nem lehetnek, el tauoztasd hog
 ne kiuanniad.
Ne festinavis loqui. Ne hamarkodjál bolni.
Legibus pare. Az törvényeknek engegi.
Nasce te ipsum. Magadat ismerd.
Ne quid nimis. Semmit feletteb ne (czele-
 kedgiel) az az semmiben igen el ne meny
Ante omnia venerare numen.
 Mindeneknek előtte az Istent tisztellied.
Parentes ama. Szűleidet bőczűllied.

Audite

Audito libenter. örömeit halgas (mást)
Voluptatem coërce. Az giönörüleget meg tar-
 toztasd.
Inimicium solue. Az ellenközist el olgiad,
 (el hadgiad.) (hoz.
Vxorem ducito ex aequalibus. Feleseget egeniőből
Ne si ex diuoribus duxeris, Dominus tibi pareas, non affines.
 Mert ha kazdagokból hozandas, Vrakat
 berez magadnak, nem fogorokat.

EIVSDEM EX AVSONIO, CAR-
 mine iambico Trimetero,

Loqui ignorabit, qui tacere nescit. Szolni sem tu-
 dand az, az ki halgatni nem tudand.
Bono probari malo, quam multis malis.
 (Egy)iotul inkább akarok tauallatni (diczir-
 tetni) hogy nem mint sok gonozoktul-
Demens superbus invidet felicibus.
 Az bolond iregke dig az keueli bodogokra
 (kazdagokra) Az az bolond az, az ki az
 gonosoknak; előmenetic egly.
Demens dolorem videt infelicitium Az bolond az
 berenczetleneknek banattiat neueti.
Parere legi quisquis legem sanxerit. Engedgy az
 törüennek, valaki törüent allaz (hoš)
Plures amicos re secunda compares.
 Tőb barátokat io berenczes dolgodban
 (allapatodban) berez.

Pauces

Paucos amicos rebus aduersis probes.

Keues baratidat berenczietlen dolgaidban
probald meg.

CLEOVLII LINDII.

Ne sis vnquam elatus.

Soha ne legi fel emelkedet (keuely.)

Domus curam age. Hazadnak gongiat visellied.

Libros euolue. Könyueket forgas által (oluas.)

Liberos charissimos tibi erudi.

Fiaidat kik berelmefek teneked tanicziaid.

Iuste indicato. Igazán itelly.

Bonus benefacito. Az ioknak iol czelekedgiel.

A maledicentia temperato. Az sïdalmazaitul (magad) meg mertekellied.

Suspicionem abñcito. Az gianakodast el vessed.

Parentes patientia vince. Szileidet engedelemmel gözd meg.

Beneficij accepti memento. Az elvót io titemenyról meg emlekezzel:

Inferiorem non reñcias. Alabb valot (naladnal) ne ves hatra.

Aliena non concupiscas. Mafet ne kiuanniad.

Ne teipsum precipies in discrimen. Te magadat vesedelemben niakra fűre ne eicz:

Res amici diliges, & perinde serues vt tuas.

Baratod marhaiat beressed es binten vgy meg tarcziad (meg örizzed) mint tieidet.

Quod

Quod oderis alteri non feceris. Az mit giölölz masnak ne czelekedgiel.

Ne cui miniteris, est enim muliebre. Senkit ne fenieges, mert azzoniallati dolog.

Citius ad infortunatos quam fortunatos proficiscere.

Hamareb meny az berenczietlenekhez (az niomorultakhoz) hogy nem mint az berencziefekhez.

Lapis auri index, aurum hominis. Az arannak az kü probaia. az embernek az arany.

Voto nihil preciosius. Az köniörgesnel semmi ninczen dragab.

Mendax calumnia vitam corrumpit. Az hazug perpetuar az eletet meg veztegeti.

Mendaces odit quisquis prudens ac sapiens.

Az hazugokat giölöl valaki eses es bölcz.

EIVSDEM EX AVSONIO, CAR-
mine Aslepido.

Quanto plus liceat, tam libeat minus. Meniuel töb szabadfagod vagyon, annual keuesbet akarij. Az az, houa hatalmasb vagy, annual mafon keuesbet czelekedgiel.

Fortuna inuidia est immeritus miser. Az begeny ki nem erdemlete volna, az berenczienek iregisege. Az az, mikor az iambor ember irdeme (gonoflaga) kiuül meg beginedik, azt tartiak hogy az berenczie hozta vgy.

Felix

Felix criminibus nullus erit diu. Bodog fokaig
se iki nem leben vitkek min.

Ignoscas alijs multa, nihil tibi. Egiebeknek foka-
kat meg boczias, temgadnak semmit ne.

Parcit quisq; bonis perdere vult malos.

Az kiaz ioknak keduez, az gonozokat
akaria el vezteni.

Maiorum meriti gloria non datur. Az eleinknek
io tetemeninek diczireti nem adattatik.

Turpis saepe datur fama minoribus. Az rut hir neü
penig giakorta adattatik az maradekok-
nakis. Az az, eleinknek io hirekneuek
maradekokra nem fal, de rut hirek neuek
giakorta reaiok fal.

CHILONIS LACEDAEMONII.

Nosce te ipsum. Ismerd meg magadat.

Ne cui inuideas mortalia Ne iregtellied fenki-
nők halan io (mulando) marhaiat.

Temperantiam exerce.

Az meretekletesseget giakorolliad.

Turpia fuge. Az rut dolgokat el tuoztasad.

Tempori parce. Az időnek keduez-

Mul iudini place Az fokaffagnak kelleffel.

Sapientia vive. Bölczefeggel (esbeggel) elli.

Moribus probatus esto

Erkölczie ddel dicziretes legy:

Ne quid sustuleris. Semmit ne gianakodgial.

Oderis

Oderis calumnias. Az patuarkodast giülölled.
Ne fueris onerosus. Ne legy terhes (senkinek.)

EIVSDEM EX AVSONIO, CARMINE
Choriambico, ex Choriambis tribus, &
Amphibracho:

Nolo minor me timeat, despicatq; maior.

Nem akarom hogy nalamnal kiffeb fellien
nagyob penig meg vtallion

Vive memor mortis, immemor vt sis salutis.

Elly az halalrol meg emlekezuen, hogy ile-
tedröl el feletközuen legi.

Tristia cuncta ex opera aut animo aut amico.

Minden somoru dolgokat felül halagy
(meg giöz)vagy (alhatatos) biueddel vag
baritoddal.

Tu bene si quid facias non meminisse fas est.

Te ha mit iol czielekőfel (massal) nem sa-
bad (arra) meg emlekezni.

Grata senectus homini, qua parilis iuuenta.

Kedues venseg embernek az mely az ifu-
saghoz egienlő.

Illa iuuentus gravior, qua similis senectas.

Az az ifusig nchezeb az melly az venseg-
hez hasonlo:

SOLONIS ATHENIENSIS.

ex Græco.

Deum

Deum cole. Istent tiztelliged.
 Parentes reuerere. Szüleidet bóczüllied:
 Amicus succurre. Barátidnak segetsegül legi.
 Nemini inuideto. Senkire ne iregikedgiel.
 Veritatem sustineto. Az igazságot elbened.
 Ne iurato, Ne esködgied.
 Legibus pareto. Az törvényöknek engedgi.
 Cogita quod insum est Gondolgodgial (arrul)
 az mi igaz. (lied.)
 Iracundia moderare. Haragodat meg mertekel-
 Virtutem laudato. Az jószágos czelekedetet
 dicziried.
 Malos odio persequitor Az gonozokat giülőse-
 gel köueffed.

EIVSDEM EX AVSONIO,
 carmine Trachico.

Dico tum vitam beatam fata cum peracta sunt.
 Akkor mondom az illetet bodognak, mi-
 kor az halál meg löt.
 Par pari iugato coniux, disidet quod impar est.
 Egienlöt egienlőhoz adgy tarsul, az mi
 egienetlen, ellenközik.
 Non erunt honores ut quam fortuiti muneris.
 Az tizteffegiek nem az berenczienek aiun-
 doki.
 Clam coarguas propinquum, sed palam laudaueris
 Alatomban rokonodat meg fedgied, de nil-
 uan dicziried.

Pulchrum

Pulchrum multo paravis quam creari nobilem.
 Sokkal sebb nemesse lenni, hogy nem mint
 teremtetni. Az az, sebb nemesse lenni ma-
 ga aital hogy nem mint sülei vtan.
 Certa si decreta fors est, quid canere proderit.
 Hogy bizonyos allapátod rendeltetet, mit
 haznal azt el tauoztatni, Az az, az mi I-
 stentül vegeztetet heaban iegieközünk
 el tauoztatni.
 Siue sunt incerta cuncta, quid timere conuenit.
 Auagy ha mindenek bizonytalanok, mit il-
 lik felned?

THALETIS MILESII. ex Graco.

Principem honora. Feiedelmedet tiztelliged.
 Amicos probato. Barátidat iaualliad (dicziried.
 Similis tui sis. Magadhoz hasonlo legy.
 Nemini promittito. Senkiinek ne igery.
 Quod adest boni consulo.
 Az mi ielen vagyón, vedd io neuen
 Avitijs abstineto. Az vitkektul tauoly legy.
 Gloriam sectare. Dicziretes dolgot köues.
 Vita curam age. Eletednek gongiat visely.
 Pacem dilige. Az befeget seressed.
 Laudatus esto apud omnes.
 Mindeneknel dicziretes legy.
 Susurrionem ex adibus eijce.
 Az sugarlat (funderit) házadból ki vzzed.

EX AVSONIO: versu Pentametro.

B

Turpe

Turpe quid ausurus te sine teste time.

Ha mi rut dolgot mernel czielekednijs,
fely, meg ha te magad bizonfag nem vol-
nalis. Az az, femmi rut dolgot ne czele-
kedgiel, holot magad magadnak arra bi-
zonsfag vagy.

Vita perit, meriti gloria non movitur.

Az elet el vez az io tetemenek diczireti
meg nem hall.

Quod facturus eris, dicere sustuleris.

Az mit czielekedendõ vagy, ki mondani el
halazzad.

Crux est, si metuas vincere quod nequeas.

Kerezte (halal) ha fels meg giõzni az mit
nem lehet. Az az, eltauo zhatatlan do-
logtul felni, halal.

Cum verè obiurgas sic inimice iuuas.

Ellensfegen, mikoron igazan feddez meg
akkor segilles (iomra vagy.)

Nil nimium, satis est, ne sit & hoc nimium.

Semmi az mi nem feletteb valo eleg, hogy
ezis (az mi eleg) feletteb valo ne legien.

SECVNTVR MIMI PVBLIANI.

Lienum est omne quicquid optando euenit.

A Mafe az minden, valami ki uanfag altal
történek. Ab

Ab alio expectes, alteri quod feceris.

Mastul variad, az mit masnak czielekedel.

Animus vereri qui scit, scit tuid aggedi.

Az mely elme tud felni, tud batorfag offon
valamihoz kezdeni.

Auxilia humilia firma consensus facit.

Az alualo (kiczin) segitfeget az eggiefleg
erõffekke tezi.

Amor animi arbitro sumitur, non ponitur.

Az beretet az elminek akarattibol vitetik-
fel (kezdetik el) de le nem titettetik.
Az az el nem hagiattathatik.

Aut amat aut odit mulier, nihil est tertium.

Auagy beret auagy giülõl az azzoniallat,
femmi nincz harmadik.

Ad tristem partem strenua suspicio.

Az somoru felre giorfab az gianufag.

Ames parentem, si equus est: si aliter, feras.

Sziledet beressed, haio (hozzad) ha külõm-
ben, elsenuegied.

Aspicere oportet, quod possis perdere.

Nizned kell, az mit el vesthetõz.

Amici vitia, si feras, facis tua.

Baratidnak vitkeit ha el senueded, tieidde
tezed. Az az neked tulaidonittatik.

Aliena homini ingenuo acerba est, seruitus.

Az idegen bolgalat az szabadfagban sületer
embernek, keferüfeges.

Absentem ladit, cum ebrio qui litigat.

Az tauolyvalot bantia meg, az ki az rebeg-
gel porlódik. (Mert tudni illik az rebeg
embernek eße ninczen othon.)

Amans iratus, multa mentitur sibi.

Az meg haragut beretó sokat hazud maga-
nak. Mert tudni illik az mellieket harag
iaban vegez magaban, azokat meg nem
tellefít.

Auarus ipse miseria causa est sua.

Az fősueny vñnon maga oka az v niomo-
rusaganak.

Amans quid cupiat scit, quid sapiat non videt.

Az beretó mit kiuannion tudgia, de mit
erczen eßeffen nem tudgia.

Amans quod suspicatur vigilans, somniat.

Az beretó miuel vilekedik vigiazuan (ar-
rol) almod.

Ad calamitatem quilibet rumor valet.

Az niomorusagra akar mi hir hathato. Az
az, az niomorusagot akarni hir könnien
örögbiti es terieztí.

Amor extorqueri non potest, elabi potest.

Az beretet ki nem faczartathatik (eröuel
es hirtelen) de el cziushat, az az lassan
lassan el kelhet.

Ab amante lacrymis redimas iracundiam.

Az beretódtól az haragot sira-foddal valcz
meg.

meg. Az az, meg haragut beretódet sira-
foddal engezteld meg.

Aperte mala cum est mulier, tum demum est bona.

Mikor az azzoniallat niluan gonoz (az az
nem hizelkedó) akkor vegtíre io.

Anarum facile capias, vix non sis idem.

Az fősuent könnien meg foghat holot a-
zon (sesuen) nem vagy.

Amare et sapere vix Deo conceditur.

Szeretni es bölczelkődni (eßefnek lenni)
alig engettetik Istennek. Az az, az bere-
ret es eßeffeg őzue nem fernek.

Auarus, nisi cum moriur, nil rectè facit.

Az fősuen semmit igazan, nem czielekeßik
ha nem mikor meg hal. Mert akkor tud-
ni illik meg engedi, hogy az v iauaiual
masis ellien.

Astute dum celatur, ses atas, indicat.

Mikor az vđó rauazzul el titkoltatik, ma-
gat meg ielenti. *Vel legendum sic. Astu crimens
celatur, atas indicat.* Az gonozlag rauaßag-
gal el titkoltattik, de az vđó ki ielenti.

Auarus damno potius, quam sapiens, dolet.

Az fősueny az karon inkab bandokik, hog
nem mint az bölcz (eßes)

Avaro quid mali opies? ni ut viuat diu.

Az fősvennek miczoda gonozt kiuanhatz?
ha nem hogy sokaig ellen.

Animo dolenti nil oportet credere.

Az banatos elminek femmit nem kel hinni.

Alienum nobis, nostrum plus alijs placet.

Az mafe, minekünk, az mienk egibeknek inkab tetzik.

Amare iuueni fructus est, crimen seni.

Szeretni az ifu embernek hazzon (giõnõrúfig) az venneik vetek.

Anus cum ludis, morti delicias facit.

Az ven (baba) azzony mikor iatzik, az halnak czinal giõnõrúfeget.

Amoris vulnus qui, sanat idem, facit.

Az feretetnek febit az ki czelekefi (ferzi) azongioittia meg.

Ad pœnitendum properat, cito qui iudicat.

Az meg banastra fiet (az az hamar meg bannia) az ki hamar (valamit) ielent (mond ki)

Amicos res optima parant, aduersa probant.

Az baratokat az io ferencziek (allapat) ferzik, az gonozok meg proballiak.

Aleator quanto in arte est, melior, tanto est nequior.

Az verfelies (koczkas) meniucl az mestersegben (az iatekban) iobb, anniucl alnokab.

Arcum intentio frangit, animum remissio:

Az ijat az meg vonas tóri el, az elmet penig az meg bocziatas (az hiuolkodas.)

Bis est gratum, quod opus est, vltro si offeras.

Ketfer te kedues, az mi fukfeg, ha sabad akaratod ferint adod.

Beneficium dare qui nescitis iniuste perit.

Az ki io tetemint nem tud adni, hamissan kiuan (ker.)

Bonum est, fugiendas, aspicere alieno in malo.

Io nizni mas niauualiaiban, az inellieket el kel tauoztatni.

Beneficium accipere, libertatem uendere est.

Az io tetement el venni (anni mint) sabatlagat el adni.

Bona nemini hora est, vt non alicui sit mala.

Egy orais ninczen io fenkinek, az ki valakinek nem gonoz.

Bis enim mori est, alterius arbitrio mori.

Mafnak akarattia altal meg halni (az az erõfakkal) anni mint ketfer halni meg.

Beneficia plura recipit qui scit reddere.

Tõb iõtetement vifen á ki (az io tetemint) meg tudgya adni.

Bis peccas cum peccanti obsequium accommodas.

Ketfer vitkezel mikor az vitkezőnek, engedelmefeged adtz, (engedtz.)

Bonus animus laesus, grauius multo irascitur.

Az io elme meg bantatuan, sokkal nehezen haragzik.

Bona mors est hominis, vita que extinguit mala.

22
Az embernek io halala, az mely az iletnek
niaualiait el oltia.

Beneficium dando accepit, qui digno dedit.

Io tetemint vót aduan, az ki meltonak adot

Blandicia non imperios sit dulcis Venus.

Hizelkediffel nem parancz altal legen ides
az beretet.

Bonus amicus nunq̄ erranti obsequium accommodat.

Az io barat soha az teuelgü (barattianak)
engedelmet nem ad (nem enged.)

Beneficium se dedisse qui dicit, perit.

Az ki mongia hogy io tetemint adot, visa
keri

Coniunctio animi maxima est cognatio.

Az elminek özue köttese nagy rokonsag.

Benevolus animus maxima est cognatio.

Az io akaro elme nagy rokonsag.

Beneficium sepe dare, docere est reddere.

Giakorra io tete mint adni anni mint, ta-
nitani meg adni.

Bonitatis verba imitari, maior malitia est.

Az io fagnak besidet keuetni, nagyob go-
noffag. Az az, az gonoz ember mikor io l
besil akkor leg gonoz.

Bona opinio animi, tutior quam pecunia est.

Az elmenek io velekedefe (Az az io hir
neu) batorfagosb hog nem mint az penz
(az kazdaglag.)

Bonum

Bonum tametsi supprimitur non extinguitur

Az io noha el niomattatikis, nem alufik el.

Bis vincit qui se vincit in victoria

Ketber giözedelmes az ki magat giözede-
leben meg giözi.

Benignus etiam dandi causam cogitat.

Az io teuö (adakozo) meg az adasnakis
okat meg gondollia.

Bis interimitur, qui suis armis perit.

Ketber ölettetik meg az ki maga feguere
mia vez el.

Bene dormi, qui non sentit quam male dormiat.

Io l aluzzik, az ki nem erezi mely gonozzul
alugiek, Az az, az kinek feie fai de nem
erzi, olian, mint ha semmi niauallia nem
volna.

Bonorum crimen est officiosus miser.

Az adakozo beginy, az v iauainak vetke
Az az, mikor adakozik egiebekül sibal-
maztatik.

Bona fama in tenebris proprium splendorem obtinet.

Az io hir neu az sötetbennis tulaidon fe-
nieffeget meg tartia

Bene cogitata si excidunt, non occidunt.

Az io gondolattok ha ki esnekis (feied-
böl) el nem veznek.

Bene perdit nummos iudici cum dat nocens.

Io l vezti penzet az bündös (ember) mikor az
bironak aggya.

A s Bonis

Bonus nocet quisquis pepercit malis.

Az ioknak art, valaki az gonozoknak ked-
uez

Bona iustitia proxima est severitas.

Az igaffagnak iauahoz leg közelb az ke-
menfeg.

Bonum apud virum cito moritur iracundia

Az io embernel az harag hamar el hal, (el
mulik.)

Bona turpitude est, qua periculum indicat.

Io rutfag az (io semermeteffeg) az mely az
vetket meg ielenti, az az vetektül meg
tartoztat.

Bona comparat praesidia misericordia.

Az irgalmasfag, (az az ki egiebekhöz irgal-
mas) io fegetfeget berez (maganak.)

Bonarum rerum consuetudo pessima est.

Az io dolgokkal való giakorlatos iles, go-
noz, (az az vnasban megien.)

Beneficium dignis vbi das, omnes obligas.

Holot az meltoknak iot adtz, mindeneket
(magadhoz) köteleß:

Crudelis in re aduersa est obiurgatio.

Az berenczetlen dologban az feddes kegi-
etlen, (az az hely nélkül való.)

Cauendi nulla est dimittenda occasio.

Az magad oltalmazaban semmi alkalmatof-
fagot nem kel el bocziatani:

Cui semper dederis, vbi neges, rapere imperas.

Az kinek mindenkor adtz, mikor meg ta-
gadod, (az az nem adtz) paranczolod
hogy el ragadgia (erüuelis el vegie.)

Crudelem medicum intemperans ager facit

Az kegietlen oruost, az mertekletlen be-
teg czelekösi.

Cuius mortem amici expectant, vitam oderunt.

Az kinek halalat barati variak, eletit gi-
lölik.

Cum inimico nemo ingratiam tuis vedit.

Ellenfeguel senki baratsagofsan meg nem
bekellik.

Citius venit periculum quod contemnitur.

Hamareb elü az vesedelem az mely meg v-
taltatik. (Az az, az kit semminek nem
velnek es ellene nem allanak.)

Castas, apud virum, matrona parendo imperat.

As tizta azzonialat az Vranal engedelmes-
fegiuel paranczol.

Cito ignominia fit superbi gloria.

Hamar bidalom liben az keuelynek diczö-
sege.

Consilio melius vincas, quam iracundia.

Tanaczoddal inkab giözhetz hogy nem
mint haragoddal.

Cuius dolori remedium est patientia.

Akar mely banatnak oruoffaga, az bekes-
feggel való türes.

26 *Cum vitia profunt, peccat qui rectè facit.*

Mikor az gonofagok használnak, vitkezik az ki iol czielekesik. Az az estelen az ki iol czielekezik mikor gonozul czieleked ni haznosb.

Contemni est gravior, quam stulticia percuti.

Meg vtaltatni nehezeb, hogy nem mint boldfaggal veretetni.

Comes facundus in via pro vehiculo est.

Az niaias tars á vtban beker gianant vagon.

Cito improborum lata in pernicem cadunt.

Az gonofoknak vigfagok hamar vezedelmekre esnek (fordulnak.)

Crimen reliquit vita, qui mortem appetit.

Eletinek valofasat hadgia, az ki az halalt ki ungnia,

Cui plus licet quam par est, plus vult quam licet.

Az kinek több szabad hogy nem mit illik, többet akar hogy nem mint szabad.

Discipulus est prioris, posterior dies.

Az vtolso nap az első (napnak) tanituania.

Damnare est obiurgare, cum auxilio est opus.

Feddeni (dorgalni) mikor segetseg kiuntatik, anni mint karhoztatni.

Diu apparandum est bellum, ut vincas celerius.

Az hadat sokaig kel keseteni, hogy hamar gőzedelmes legy.

Dixeris maledicta cuncta, cū ingratum hominē dixeris.

Mondas

47
Mondas minden atkot mikor haladadlan embert mondas.

De inimico ne loquere malum, si cogites.

Ellensegekről ne bolli gonozt, ha gondols Deliberare vitia, mora tutissima est.

Hazos dolgokrul tanaczkozni, az kesedelem batorfagos.

Dolor decrevit, ubi quo crescat non habet.

Az banat ala neuekedik holot houa neuekedgiek ninczen.

Dediscere flere feminam, est mendacium.

Le tartani sirni (az az elboktatni az sirarol) az azzoniatot hazugfag: (heiaba valofag)

Discordia fit charior concordia.

Az visza vonással keduesb leben az egienieseg.

Deliberandum est diu quod statuendum est semel.

Sokaig kel tanaczkozni az mit etzer vegezni kel.

Difficilem oportet aurem habere ad crimina.

Nehez fulőnek kell lenni az vadolasra, (Az az nehezen kel elhinni.

Dum vitag rata est, mortis conditio optima est.

Miglen az elet kedues az halalnak allapatit leg iob? Azaz, akkor leg iob meghalni mikor meg elhetz.

Damnnum appellandum est cum mala fama luerum

Kernak

Kárnak kel neuezni (mondani) az gonoz
hir neuel valo nierefeget.

Ducis in consilio posita est uirtus militum.

Az hadnadnak tanacziaban vettetet (vagy-
on) az vitezeknek io voltak (erősfegek.)

Dies quod donat timeas, cito raptum venit.

Az mit az nap aiandekoz felczed, hamar ra-
gadafra megien.

Dimissum quod nescitur, non amittitur.

Az mi nem tudatik hogy el vesztetik, nem
veztetik el. Az az, nem kar az kit meg
nem erzes.

Etiam innocentes cogit mentiri dolor.

Meg az artatlanokatis keferiti hazudni az
faidalom (az kenzas.)

Etiam peccato reus fides praestatur.

Meg bűnnelis as hit (az fogadas) igazan
tellesttetik be.

Etiam celeritas indeseo mora est.

Meg á hamarfagis az kiuáfagban kifedelem.

Ex vitio alterius sapiens emendat suum.

Az masnak vetkeből az bölcz (efer ember)
az őuetm eg iobittia.

Et deest et super est miseris cogitatio.

Szűkölködikis, búuölkökidis az niaualia-
foknal az gondolat.

Etiam obliuisci quod scis, interdum expedit.

Meg aztis el feleiteni az mit tudtz niha ha
nos.

Ex hominum quaestu facta Fortuna est Dea.

Az embereknek kereskedesekből lot az
berenczie lsten azzonia.

Effugere cupiditatem, regnum est vincere.

Az kiuanfagot el tauoztatni, (anni mint)
orflagot giözni

Exili ubi nunq̄ domus est, sine sepulchro est tanq̄ mortu⁹

Az samki vettetek holot sohol haza
nincz ollian mint á halot koporso nelkül

Vel: Cui nusquam domus est, sine sepulchro est mortuus.

Auagy az kinek sohal haza nincz koporso
nelkül valo halot.

Etiam qui faciunt, odio habent iniuriam.

Meg az kik czelekösikis, giölölik az boz-
zufag titelt:

Eripere telum, non dare irato decet.

Elragadni az fegiuert nem adni illik az
meg haragutnak.

Exilium est, patria qui se denegat.

Szamkiuetes, az kihazaaulmagat meg
tagadgia.

Etiam capillus habet umbram suam.

Meg az ha isalnakis vagon az őarnika.

Eheu quam miserium est fieri, metuendo, senem.

Iay mely niomorufagos venne lenni (az az
meg őszülni) felelem altal.

Etiam hosti est aquus, qui habet in consilio fidem.

Meg elléaginekis igaz az kinek tanacziabá
hiti

70 hiti vagyon. (Az az, az ki tanacziat meg
allia.

Excelsis multo facilius casus nocet.

Az nagyra ment (embereknek) az eset sok-
kal könnyiben art.

Fidem qui perdit, quo se seruet in reliquum?

Az ki hitit (hidelmet) eluezti, miuel tar-
czia vigtiremogat?

Fortuna cum blanditur, captatum venit.

Az szerencze mikor hizelkedik, fogasra
(czialasra) iu, az az akkor czal meg.

Fortunam citius reperias, quam retineas.

Az szerenczet hamarab talalod meg, hogy
nem mind meg tartod.

Formosa facies muta commendatio est.

Az szép ortza nema (alattomba valo) aian-
lasa, (az embernek.)

Frustra rogatur qui misereri non potest.

Heiaban kirettetik az ki nem könnyorülhet:
Az az meg nem hajol az könnyorgésre.

Fraus est accipere quod non possit reddere.

Czialardfag el venni, az mit nem adhatz.

Fortuna nimium quem fouet stultum facit

Az kit az szerencze feletteb taplal, bolon-
da czinallia.

Faetur facinus is qui iudicium fugit.

Meg vallia tottet (vetket) az, az ki az tör-
ueny (itilet) elot fut.

Felix

Felix improbitas optimorum est calamitas.

Az bodog gonoszag (Az az, az gonozoknak
io szerenczes allapattio) az ioknak nio-
Feras, non culpes quod vitari non potest. (morusag.
El senued, ne buntess az mit el nem tauoz
tathatz.

Futura pugnant, ut sese superari sinant.

Az követközendök (az az meliek reink
követköznek v g viaskodnak (ellenünk)
hogy magokat meg hadgiak haladni (gö-
zettetni.) Az az, az követközendö dol-
gokat ebesegünkel el tauoztathattuk.

Furor fit laesa sapius patientia.

Felgeried az giakorta meg bantot senue-
des (türes.)

Ficta cito ad naturam redierint suam.

Az tetetet dolgok hamar az v termisetek-
re ternek (az az nem allandok.)

Fidem qui perdit, nihil potest ultra perdere.

Az ki hűseget el vezti azon kiuül semmit el
nem vezthet.

Facilitas animi ad partem stulicia rapit.

Az elminek könnyu volta az bolondsagnak
risire ragad, Az az, az ki könnyien enged,
könnyien vetekben esik.

Fides ut anima, unde abiit nunquam eo redit.

Az hűség mikeppen az lelek, á honnet el
ment soha oda meg nem ter.

C

Fidem

Fidem nemo unquam perdit, nisi qui non habet.

Az hijüfeget senki soha el nem vezti, ha nem az kinek ninczen (hijüfege hit ely)

Fortuna obesse, nulli contenta est semel.

Az berencze soha nem elegedet meg etzer artani senkinek. Az az, eggik niaualia mellet mas vagyon

Fulmen est, ubi cum potestate habitat iracundia.

Meny vto kü holot az hatalommal lakozik az harag. Az az mikor az hatalmas haragzik, vgy tarcz mint meny vto köuet.

Frustra, cum ad senectã ventum est, reperes adolescentiã.

Minck vtanna venfegre jutottal, hcaba kiuanod az ifusagot.

Falsum male dictum maleuolum mendacium est.

Az hazug sïdalmazas gonoz akaratbol valo hazugsag.

Ecce inq̃ naturam regere, desperare est omnium.

Az azzoni alatnak termisetet meg birni mindeniknel ketfezes (ketelkedes.)

Per difficilia, vt facilia lenius feras

Nehez dolgokat vifely, hogy az kóniü dolgokat kónieben vifellied.

Fortuna nulli plus, quam consilium valet.

Az berencze fenkinel többet nem hat min az tanacz.

Fortuna vitrea est qua cum splendet, frangi tur.

Az berencze ollian mint az vüeg, mely m kor fenlik, el török.

Fe.

Feras quod ladis, vt quod prodest perferas.

El benuedgied az mi meg bant, hogy az mi hafnal el vigied.

Facit gratum fortuna, quam nemo videt.

Kedueffe tizen az berencze, az kit senki nem lit. Mert tudni illik az kit latnak arra iregikednek.

Frugalitas miseria est rumoris boni.

Az búken valo elet niomorufaga az io köz hirnek. Az az, az búkon valo eletert, közenfezes keppen ember iol hall, de magaban niomorufag:

Graue praiudicium est, quod iudicium non habet.

Nehez elene valo itilet az, az kinek itileti ninczen. Az az, az mint tetzik vgy czelekedni valakiuel, nem penig törüen berint valo itilette, nehez dolog

Gratissima est probi hominis iracundia.

Leg nehezb az iambor embernek haragia.

Gravis animi poena est, quem post factum poenitet.

Az nagy (alhatos) elminek búnterefe az ki czielekedeti vtan bankodik.

Gravis animus dubiam non habet sententiam.

Az ng elmenek ninczen ketfezes ertelme

Gravis est malum omne quod sub aspectu latet.

Nehezeb minden niaualia, az mely latas alhat titkolua vagyon.

Gravius nocet quod cunq̃, inexpertum accidit.

C 2

Nehe.

34
Nehezben art valamely probalatlanul
törtenik.

Gravior inimicus, qui latet sub pectore.

Nehez ellenfeg az ki biuedben titkolua
vagyon.

Gravissimum est imperium consuetudinis.

Leg nehez birodalma az fokafnak (bi-
rodalma.)

Grave crimen etiam cum dictum est leniter, nocet.

Az nehez vitek, meg mikoron könnien
mondattatikis, art.

Heu quam difficilis est gloria custodia.

Iai ki nehez az dicziretnek őrizesse.

Homo extra corpus est suum, cum irascitur.

Az ember az v tette kiüül vagion mikor ha-
ragzik.

Heu quam est timendus, qui spori tutum putat.

Iai mint kel felni (azt) az ki meg halni ba-
torfagosnak alittia lenni

Homo qui in homine calamitoso est misericors, meminit sui

Az az ember az ki az niomorult emberen
irgalmas, magariul meg emlekezik.

Est honesta turpitude pro bona causa mori:

Tizteffeges rutfag (gialazat)io igiert meg
halni.

Habet in adversis auxilia, qui in secundis commodat.

Vaginak az ferenczetlen dolgokban segít-
segi, az ki io ferenczieben adakozik.

Heu

35
Heu quam miserū est, ladi ab illo, de quo non possit queri
Iai ki niaualiaffagos meg bantatni artul, az
ki felöl nem panazolkodhatni.

Hominem experiri multa paupertas iubet.

Az embert fokat probalni (keserteni) az
fegenfig paranciolla.

Heu, dolor, quam miser est qui in tormento vocem non
habet. Iai melly niaualias faidalom az, az
kinek az kenzasban fava ninczen. az az,
nem fadat igazat mondani.

Heu quam poenitenda incurrunt homines viuendo diu.

Iai melly banasra valo dolgokban futnak
be (mennek) az emberek fokaigeluen.

Habet suum venenum blanda oratio

Az hiezelkedő befidnek vagyon v merge.

Homo toties moritur, quoties amittit suos.

Az ember annizor hall meg, menizer az ő-
ueit el hadgya (az az, őuestul meg valik
halal altal.

Homo semper in se aliud fert, in alterum aliud cogitat.

Az ember mindenkor magara mast visel,
masra mast gondol, Az az, mindenkor
czalard tettető.

Honestus rumor alterum est patrimonium.

Az tizteffeges köz hir masik attiatul marat
örökfeg,

Homo nescit si dolore fortunam inuenit.

Az ember nem tudgia (az az, nem erzi az fai-
dalmot)

36 dalmot) ha faldalmaual berencziet talal.

Honeste seruit, qui succumbit tempore.

Tiztefegedien bolgal (enged) az ki az vödö betint. (berenczie miuolta ferint) enged.

Homo vita commodatus, et donatus est.

Az ember az illetnek kölczönadattarot es ajndekoztatot.

Heredem sive vilius est quam quare.

Az örökeft tudni haznosb hogy nem mint kerefni.

Heredis stertus sub persona risus est.

Az örökeseftnek sirafta finalat neuetsfeg:

Habent locum maledicti crebra nuptia.

Atokheliet tartatik az giakorta valo hazaf. Inferior horret, quicquid peccat superior. (lag.

Az alab valo ifoniodik (attul) az mit vetkezik fellyebe valo.

Inimicum vici sui vitam accipere est alteram.

Ellenfeftin bozzut allani. anni mint mas eletet venni.

Id agas, ne quis tuo te merito oderit.

Azt czelekedgied hogy senki tegedet erdemed ferint ne giulöllien.

Inuitum cum retineas. exire inius.

Akarattia ellen mikor tartoztatod, ki menni in litod (keberitöd.)

Ingenitarem ladus cum indignum rogas.

Az babatfagot bantod meg mikor az meltatlant

37 tatlant kired (annak köniörgef.)

In nullum auarus bonus est. in se pessimus.

Az fofueny senkihez nem io, v magahoz penig leg gonozzab.

Inopi beneficium bis dat qui dat celeriter.

Az fükölködöneft io tetemint ketfer ad, az ki hamar ad.

Instructi inopia est, diuitis cupiditas.

Az kazdagnak kiufnaga az (elettel) iol kefültnek fükölködeseft.

Inuitat culpam, qui peccatum praterit.

Ax bünt hja, (vizzi hozza) az ki az bünt elmulattia (el haladgia.)

Incundum nihil est, nisi quod reficit varietas.

Semmi nem göniörüfeges ha nem czak az mit az külömfeft (az valtazas) meg vjt.

Ingenuitas non recipit contumeliam.

Az babados (nagy) elme nem vizen be boz zulfag titelt.

Impune peccat cum quis peccat ravior.

Büntelen vetkezik mikorki ritkabban vitkezik.

Ingratus vnus, miseris omnibus nocet.

Eg hala adatlan minden niuualiafoknak art In miseri vita nulla contumelia deest.

Az niuualiafoknak eletiben semmi bozzulfag titelt hja ninczen.

Inopia parua desunt, auaritia omnia.

Az bűkelködésnek keüesek ninczenek az
fösuensegnek mindenek.

Ita amicum habere, posse ut fieri inimicum putes.

Vgi tarciad baratodat, hogy lehetni vel-
lied lenni ellenfigednek.

Inuidiam ferre aut fortis aut felix potest.

Az iregifeget benuedheti, vagy az erös, vagy
az bodog.

In amore mendax semper iracundia.

Az feretben hazug mindenkor az hara-
guffag.

Inuidia tacite, sed inimice irascitur.

Az iregyfeg halgatua (alatomba) de ellen-
segkeppen haragzik.

Iratum breuiter vites, inimicum diu.

Az meg haragut embert keüesse tauoztasd
el, ellensegedet fokaig.

Iniuriarum remedium est obliuio.

Az bozzufagoknak oruoffaga az feledken
Iracundiam qui vincit, hostem superat maximum. (fig.

Haragiat az ki meg giözi nagy ellenfeget
halaggia (giözi) meg.

In malis sperare bene, nisi innocens nemo potest.

Az niaualiaban senki iol nem remelhet
csak az artatlan.

In vindicando criminosa est celeritas.

Az bozzufagallasban feddendö az hamar.

Inimicum quamuis humilem docti est me: uere. (lag.

Az

Az ellenfeget io lehet alauolot eses ember
hez illik felni.

In calamitosa visus etiam iniuria est.

Az niomorult emberen meg az neuetsegis
bozzufag:

Iudex damnatur cum nocens absoluitur.

Az itilö karhoztatik, mikor az artalmas
(bünös) meg szabadul.

Ignoscere humanum, nisi pudet cui ignoscitur.

Meg boczatani emberhez illik, hogy ha
figienli az kinek meg boczattatik.

In rebus dubijs plurima est audacia.

Az ketseges dologban leg töb (nagiob) az
merefeg.

Illo nocens se damnat, quo peccat diu.

Azzal az artalmas (bünös) magat karhoztat-
tia, menuel touab vitkezik.

Ita crede amico, ne sit inimici loco.

Vgy hidgi baratodnak hogy ellenseged hel-
liet ne legien.

Iratus etiam facinus consilium putat:

Az meg haragut meg az gonozfagotis ta-
naczanak veli.

Improbe Neptunum accusat, qui iterum naufragium facit.

Gonozzul vadollia az tengert (tenger I-
itent) az kinek mafodzor haioia török.

Loco ignominia est apud indignum dignitas.

Gialazat heliet vagy on az meltatlannal az
meltosag

C 6

Lano

Ianus ubi noua eritur, etiam vetus adimitur.

Ahol vy diczieret tamad, oda boczattatik
(fer) az regijs.

Laeso doloris remedium inimici dolor.

Az meg bantato d embernek banattianak
oruiffaga ellenfeginek banattia.

Iteus est fortuna, cito repositio qua dedit.

Alhatatlan az berencze, hamar meg kiuan-
nia az mellieket adot.

Lex vniuersi est, qua iubet nasci et mori.

Mindeneknek törueinez az melly paranczi-
ollia fületetni es meg halni.

Lucrum sine damno alterius fieri non potest.

A nierefeg mas kara nélkül nem lehet.

Lasciua et laus nunquam habent concordiam.

Az bilaisag (latorfag) es az diczieret soha
nem eggiezhethnek.

Legem nocens veretur, fortunam innocens.

Az töruent az artalmas, (bűnes) feli, az se-
renczet az artatlan.

Luxuria defunt multa, auaritia omnia.

Az tobzodasnak sokak ninczenek, az fös-
uenfegnek mindenek.

Malegnos fieri maxime ingrati docent.

Gonoz akarokka lenni, (az az nem adakoz-
ni) leg inkab az hala adatlanok tanitnak.

Multis minatur qui vni facti iniuriam.

Sokakat fenieget az ki egynek tesen bo-
sufagot.

Mora omnis odio est, sed facit sapientiam.

Minden kifedelem giülöfegben vagon, de
bölcszeget berez.

Mala causa est qua requirit misericordiam.

Gonoz igy az az mely irgalmasagat kiuan.

Mori est felicitis antequam moriem innocet.

Bodog emberhez illik meg halni minek e-
lötte az halalt hija (kiuannia maganak.)

Miserum est tacere cogi, quod cupias loqui.

Niaualias dolog keferitetni el halgatni, az
mit meg kiuannal mondani.

Miserrima est fortuna qua inimico caret.

Niaualiasagos az az berenczie melly ellen-
feg nélkül bükös.

Malus est vocandus, qui sua causa est bonus.

Gonoznak kel hinni az ki maga okaert
(habnaert) io.

Malus ubi bonum se simulat, tunc est pessimus.

Az gonoz mikor ionak tetteti magat ak-
kor leg gonozb.

Metus cum venitis rarum habet somnus locum.

Mikor az filelem el io ritka hellie vagyon
az alomnak.

Mori necesse est, sed non quoties volueris.

Meg halni bükfeg de nem az meniser aka-
rod (kiuanod.)

Male geritur quicquid geritur fortuna fide.

Gonozzul viseltetik valami viseltetik az be-
rencze hüfgeuel.

42
Mortuo qui mittit munus, nihil dat illis adimit sibi.
 Az halotnak az ki aiandekot küld, annak
 femmit nem ad, magae ban penig el vesen
Minus est quam seruus dominus, qui seruos timet.
 Alab valo az vr hogy nem mint az bolga, az
 ki az bolgakat fel.
Magis haeres fidus nascitur, quam scribitur.
 Az hiü örökös inkab sületek hogy nem
 mint irattatik (az az testamentum által
 hagiattatik.)
Malo in consilio femina vincunt viros.
 Az gonoz tanaczban az azzoniatok meg
 giözik az ferfiakat.
Mala est voluptas, alienis assuescere.
 Gonoz giöniorufeg mas ember ere sokni.
Magno cum periculo custoditur, quod multis placet.
 Nagy vesedelemmel (munkaual) öriztetik
 meg az mi fokaknak tetzik.
Mala est medicina, vbi aliquid natura perit.
 Gonoz oruoffag által az termifetnek uala
 mi rise el vez, (meg bantatik.)
Mala natura nunquam doctrina indigent.
 Az gonoz termifetek soha tanitas nelkül
 nem sükelkednek.
Miseriam nescire, est sine periculo viuere.
 Az niaualiat nem tudni, anni mint vesede-
 lem nelkül elni.
Male viuunt qui se semper victuros putant.

Gonoz-

43
 Gonozzul elnek az kik magokat velik hog
 mindenkor elnek.
Maledictum interpretando, facis actius.
 Az hitkot magiarazuan, nehez be tezed.
Male secum agi eger, medicum qui facit heredem.
 Gonozzul czielek öfik magaual az beteg, az
 ki az oruoft örökösüve tezi.
Minus decipitur, cui negatur celeriter.
 Lassaban czalattik meg az kitül hamar ta-
 gattatik (valami) meg, mert tudni illik
 azt mingiart nem remenli.
Mutat se bonitas cum irrites iniuria.
 Meg valtoztattia magat az iosag mikor in-
 gerlet bozzufag tetellel.
Mulier cum sola cogitat, male cogitat.
 Az azzoniatat mikor maga gondolkodik,
 gonozul gondol.
Malefacere qui vultis nunquam causam inuenit.
 Az ki gonozzul akar czelekedni (artani)
 soha nincz hogy okot ne talallion.
Maleolus semper sua natura vescitur.
 Az gonoz akaró mindenkor az ő termifeti
 uel el, (Az az, termifet ferint ingienis
 gonoz.)
Multos timere debet, quem multi timent.
 Sokakat kel felni, az kit sokan felnek.
Male imperando summum imperium amittitur.
 Gonoz biras (vralkodas) által az fü biro-
 dalom

dalom el hagiatick (veztetik.)

Mulier quæ nubit multis, multis non placet.

Az azzoniatat mely sokakhoz megien ferhez, sokaknak nem tetszik.

Malum consilium est, quod mutari non potest.

Gonoz tanacz az, az mely meg nem változhatik.

Nihil agere semper, infelici est optimum,

Semmit nem czelekedni mindenkor az berenczietlennék leg iob.

Nil peccant oculi, si animus oculis imperet.

Semmit nem vitkezzék az szemek, ha az elme az szemeknek parancziol.

Nil proprium ducas, quod mutari possit.

Semmit ne tarcz tulajdonodnak az mi meg változhatik.

Non cito ruina perit vir, qui ruinam timer.

Omlas által nem hamar vez el az az ember, á ki az omlást fély:

Nescis quid optes, aut quid fugias, in a ludit dies.

Nem tudod mit kívanni, aungy mit kerüly el, vgy iatzik (oly változo) az vödö.

Nunquam periculum, sine periculo vincitur.

Soha az vesedelem, vesedelem nélkül meg nem gözetik.

Nulla tam bona est fortuna de qua nihil possis quæri.

Semmi oly jó berencze nincs, az mely felől semmit ne panaszkodhassal.

Nusquam

Nusquam melius morimur homines quam ubi libere vivimus. Soha iobban (iobkor) meg nem halunk mi emberek, mint minék vtanna örömeit eltönk.

Negandi causa auaro nusquam deficit.

Tagadafra való ok az fősuennek soha nem fogyel.

Nimum altercando veritas amittitur.

Feledeb való vifaltatas által az igassag el hagiatick.

Quotidie damnatur, qui semper timer.

(fel. Mindennap karhoztatik az ki mindenkor

Quotidie est deterior posteror dies.

Mindenkor alab való az vtolsob nap.

Ridiculum est odio nocentis perdere innocentiam.

Neuetfegre melto az artalmas (bünes embernek (gülöflege miat artatlanfagodot el veztöned.

Pars beneficii est quod petitur bene si negas.

Io teteminek reße az mi kerettetik, ha iol tagadot meg.

Stultum est timere, quod vitari non potest.

Bolondfag felni azt, az mi el nem tauoztathatik.

Timidus vocat se cautum, parcum frididus.

Az felelmes magat okosnak hívja, az fősueny takarosnak (tartva költönek)

Veterem ferendo iniuriam inuicias nonam.

Az

46
Az regy bozzufagot el fenueduen, vjjat
hiz (magadra)

Tam deest auaro quod habet, quam quod non habet.

Annira ninczenaz fösuennek az mi vagon,
mint az mi ninczen,

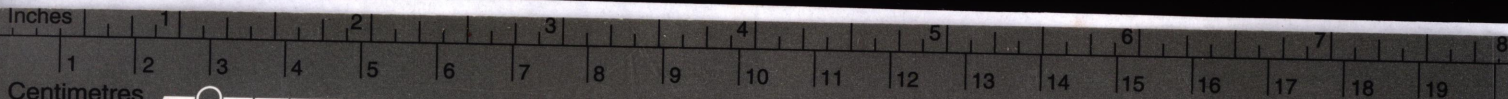
O vitas misero longa, felici breuis

O elet, kiaz niaualiasnak hozzu vagy, az bo
dognik (io ferenczies allapatu ember-
nek) röuid,

FINIS.

M. ACADEMIA
KÖNYVTÁRA

Centimetres

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

46

MIMI PVBLIANI.

Az regy bozzufagot el senueduen, vijat
hiz (magadra)

Tam deest auaro quod habet, quam quod non habet.

Annira ninczenaz fösuennek az mi vagon;
mint az mi ninczen,

O vitas misero longa, felici breuis

O elet, kiaz niaualiasnak hozzu vagy, az bo
dognak (io berenczies allapatu ember-
nek) röuid,

FINIS.

M. ACADEMIA
KÖNYVTÁRA

